

Second B.A.M.S. (2010)/(2017) Third B.A.M.S. (2012)
Examination, Winter - 2020
ROGA NIDAN - I / ROGA NIDAN EVUM VIKRITI VIGYAN - I
(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : Section A+B = 3 Hours

Total Marks : 90

SECTION - A & SECTION - B

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks.**
  - 5) Draw diagrams **wherever necessary.**
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) कफ प्रकोपक हेतु व लक्षणे लिहा.
Write Kapha prakopaka hetu and lakshana.
- b) 'रोगमार्ग' वर्णन करा.
Write 'Rogmarga'.
- c) जीवितिक अ व ड कमतरता जन्य व्याधी लिहा.
Write deficiency disorder of vitamin A and D.
- d) 'अष्टौमहागद' लिहा.
Write Ashtaumahagada.
- e) ओज प्रकार वर्णन करा.
Write types of Oja.
- f) "रूप" व्याख्या व प्रकार लिहा.
Write definition and types of "Rupa".

Q.2 - SAQ

- a) रोग-रोगी परिक्षा
- b) मलविष परिक्षा
- c) हेतु-व्याध्या, पृथग्वि, प्रकार
- d) सामान्य व कठिनावृद्धि
- e) लक्ष्म्याकाल
- f) Inflammation
- g) नेत्रधातु - भाषायावृद्धि भाव

Q.3 - LAQ.

- a) व्याध्या - पृथग्वि - प्रकार - संप्रसारि
- b) व्याध्याविनाश - व्याध्या, प्रकार
- c) अस्वास्थ्यकोमल - उद्गृहपरिण
- d) अशुभ - मनुष्यशुभ जीवन व मरण

03323A

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- रोग व रोगी परीक्षा फरक स्पष्ट करा.
Give the difference between Rog and Rogi pariksha.
- अष्टविध परीक्षा सविस्तर वर्णन करा.
Explain Ashtavidha pariksha in detail.
- हेतु-व्याख्या, पर्याय व प्रकार लिहा.
Write definition, synonyms and types of Hetu.
- सामान्य अर्बुद व कर्कराज्य अर्बुद फरक स्पष्ट करा.
Write difference between benign tumour and malignant tumor.
- 'षट्क्रियाकाल' संक्षिप्त वर्णन करा.
Describe short answers on "Shatkriyakala"
- "Inflammation" थोडक्यात वर्णन करा.
Write short answer on "Inflammation"
- दोष धातु आश्रय आश्रयी भाव वर्णन करा.
Describe Dosha-Dhatu Ashraya-Ashrayi Bhava.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- "संप्राप्ती" व्याख्या, पर्याय, प्रकार वर्णन करून संप्राप्ती घटक सविस्तर स्पष्ट करा.
Write definition, synonyms, types of samprapti and explain samprapti Ghataka in details.
- व्याधीक्षमत्व - व्याख्या, प्रकार सविस्तर वर्णन करा.
Explain in details definition and types of immunity.
- "अन्नवह स्त्रोतस" - मूलस्थान, सामान्य हेतु, सामान्य लक्षणे वर्णन करून उदर परीक्षण सविस्तर वर्णन करा.
Explain Mulasthan, Samanya Hetu, Samanya lakshanas of "Annavaha Strotas" and write examination of Abdomen in details.
- उपशय व अनुपशय यांची व्याख्या, प्रकार लिहून त्यांचे व्याधी विनिश्चयामधील महत्त्व स्पष्ट करा.
Write definition and types of upashaya and anupashaya also describe their importance in diagnosis.

[Total No. of Pages : 2

03323B

Second B.A.M.S. (2010)/(2017) / Third B.A.M.S. (2012)
Examination, Winter - 2020
ROGA NIDAN - II
(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : Section A+B = 3 Hours

Total Marks : 90

SECTION - A & SECTION - B

- Instructions :**
- 1) Use blue/black ball point pen only.
  - 2) Do not write anything on the blank portion of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) All questions are compulsory.
  - 4) The number to the right indicates full marks.
  - 5) Draw diagrams wherever necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answerbook for all sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहाय्येकी कोणतेही पाच) :
Short answer question (any five out of six) : [5 × 3 = 15]
- a) पांडू व्याधी संप्राप्ती व भेद लिहा.
Write pandu vyadhi samprapti and types.
  - b) वातरक्त व्याधीचे हेतु लिहा.
Write Hetu of Vatarakta.
  - c) अर्दित व्याधीचे संप्राप्ती व लक्षण लिहा.
Write Samprapti and Lakshan of Ardita Vyadhi.
  - d) प्रवाहीका व्याधी संप्राप्ती लिहा.
Write Samprapti of Pravahika Vyadhi.
  - e) कुष्ठ सप्तकोद्रव्यसंग्रह.
Kushtha saptakodravysangraha.
  - f) स्थौल्य व्याधी संप्राप्ती लिहा.
Write Samprapti of Sthaulya Vyadhi.

N - 6060

P.T.O.

03323B

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- मूत्रकृच्छ्र, मूत्राघात, मूत्राश्मरी व्याधी व्यवच्छेद लिहा.
Write differential diagnosis of mutrakrichra, mutraghat and mutrashmari vyadhi.
- महाकुश्ठाचे प्रकार वर्णन करा.
Describe types of Mahakushtha.
- उदरव्याधी अवस्था सलक्षण लिहा.
Write Udarvyadhi avastha ṭ example.
- संधिगतवात, आमवात, वातरक्त व्याधी व्यवच्छेद लिहा.
Write differential diagnosis of Sandhigatvata, Amvata and Vatarakta Vyadhi.
- गुल्म व्याधी संप्राप्ती व लक्षण लिहा.
Write samprapti and lakshana of Gulma Vyadhi.
- गृध्रसी व विश्वाची व्याधी लक्षण लिहा.
Write lakshana of Gridhrasi and Vishwachi Vyadhi.
- अपतंत्रक व आक्षेपक व्याधी लक्षण लिहा.
Write lakshana of Apatantrak and Akshepaka Vyadhi.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four):

- प्रमेह व्याधीचे निदानपंचक व प्रयोगशालेय परिक्षण लिहा.
Write nidanpanchaka and laboratory investigations of Prameha vyadhi.
- ज्वराचे निदानपंचक व विषमज्वर संप्राप्ती व भेद लिहा.
Write nidanpanchaka of Jwara and write samprapti and types of Vishamajwara.
- अतिसाराचे निदानपंचक व प्रयोगशालेय परिक्षण लिहा.
Write nidanpanchaka and laboratory investigations of Atisara.
- बहुपित्ता कामला व्याधीचे निदानपंचक लिहून प्रयोगशालेय परिक्षण लिहा.
Write nidanpanchaka and laboratory investigations of Bahupitta kamla vyadhi.

[Total No. of Pages : 2

03323A

**Second/Third B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer
(Phase-III All Other Remaining UG/PG Courses) - 2020
ROGA NIDAN EVUM VIKRITI VIGYAN - I**

(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/Old/New Students
w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black ball point pen only.**
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks.**
  - 5) Draw diagrams **wherever necessary.**
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) :
Short answer question (any five out of six) :
- a) पित्तवृद्धि लक्षणे लिहा.
Write Pittavridhhi Lakshana.
  - b) साम मल लक्षणे लिहा.
Write Sam Mala Lakshana.
  - c) हेतूसंकर म्हणजे काय?
Write Hetusankar.
  - d) मध्यम मार्गाचे व्याधी लिहा?
Write Madhyam Marga - Vyadhi.
  - e) उदकावर टीप लिहा.
Write in short Udarka.
  - f) मांसवह स्रोतोदुष्टी लक्षणे लिहा.
Write Mansavaha Strotodushti Lakshana.

[5 × 3 = 15]

Q.2

- a) जिंदा परिक्षा
- b) साध्य साध्यत्व
- c) रक्तवह स्रोतस्थ दुष्टी लक्षणे व हेतू
- d) E.C.G
- e) Thrombosis - काशे व लक्षणे
- f) जिवनशक्ती - क (Vital-C)
- g) Ischaemia & Infarction

Q.3

- a) आम
- b) कावच स्रोतस्थ
- c) संप्राप्ति
- d) अक्षयि परिक्षा व नाडी परिक्षा

P.T.O

N - 65

03323A

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- जिव्हा परीक्षण लिहा.
Explain examination of tongue.
- साध्यासाध्यत्व सविस्तर वर्णन करा.
Write Sadhyasadhyatwa in details.
- रक्तवहस्त्रोतस दुष्टी हेतु व लक्षणे सूत्र लिहा.
Write Raktawahastroto dushti hetu and Lakshanas in sutras.
- हृद्विद्युत आलेख परीक्षा लिहा.
Write note on Electrocardiography (ECG)
- 'Thrombosis' ची कारणे व लक्षणे लिहा.
Write causes and sign symptoms of thrombosis.
- जीवनसत्त्व क (Vit. C) च्या कमतरतेची लक्षणे लिहा.
Write sign symptoms of Vit. C deficiency.
- Ischemia व Infarction थोडक्यात लिहा.
Write in brief Ischemia and Infarction.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- आमाची व्याख्या, हेतु आणि सामान्य लक्षणे सविस्तर लिहा.
Write definition, causes & samanya lakshana of Ama in detail.
- अन्नवह स्त्रोतस दुष्टी हेतु व लक्षणे सूत्रात लिहून रुग्णालयीन परीक्षा पद्धती वर्णन करा.
Describe dushti hetu and lakshan of annavaha strotasa with its clinical examination methods.
- संप्रप्ती व्याख्या, प्रकार आणि महत्त्व सविस्तर वर्णन करा.
Write in detail definition, types and importance of Samprapti.
- अष्टविध परीक्षा सांगून प्राचीन व अर्वाचीन पद्धतीने नाडी परीक्षण लिहा.
Write Ashtavidha Pariksha and also Nadi Parikshan' by Prachin and Arwachin method.

[Total No. of Pages : 2

03323(B)

**Second/Third B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Summer
(Phase-III All Other Remaining UG/PG Courses) - 2020
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - II**

(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017 Old/New Students w.e.f.
Summer-2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion** of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All** questions are **compulsory**.
  - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) अँवझायटी न्युरोरिस - टिप लिहा.
Write a short note on Anxiety neurosis.
- b) दाह हेतु आणि लक्षण लिहा.
Write Hetu and Lakshanas of 'Daha'.
- c) रक्तज कृमी - टिप लिहा.
Write a note on 'Raktaja Krimi'.
- d) इस्चिमिक हार्ट डिसीज - हेतु लिहा.
Write Etiology of Ischaemic Heart Disease.
- e) आमवात संप्राप्ती लिहा.
Write the Samprapti of 'Aamvata'.
- f) तमकश्वास वेगावस्थेतल लक्षण लिहा.
Write Vegavastha Lakshanas of 'Tamakshwasa'.

- (b) दाह हेतु, लक्षण
 (c) रक्तज कृमि
 (d) Ischemic Heart disease
 (e) द्यामवत संप्राप्ति
 (f) तमक श्वास वेगावस्था लक्षण

03323(B)

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- अतिसार व्याधीची अवस्थाभेदानुसार लक्षणे लिहा.
Write Lakshanas of 'Atisara' Vyadhi according to Avasthabheda.
- मेदोरोग हेतु व संप्राप्ति लिहा.
Write Hetu and Samprapti of 'Medoroga'.
- पाण्डु व्याधीची संप्राप्ति व प्रकार सविस्तर लिहा.
Write in details Samprapti and types of 'Pandu' vyadhi.
- अर्दित - टिप लिहा.
Write a note on 'Ardita'.
- ग्रहणीव्याधीचे हेतु, संप्राप्ति व लक्षणे लिहा.
Write Hetu, Samprapti and lakshanas of 'Grahani' Vyadhi.
- मूत्राघात व्याधीचे प्रकार लिहा.
Write the types of 'Mutraghata'.
- संधीगत वात - टिप लिहा.
Write a note on 'Sandhigata Vata'.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- रक्तपित्त व्याधीचे निरुक्ती, हेतु, संप्राप्ति, प्रकार व साध्यासाध्यत्व सविस्तर वर्णन करा.
Write in details Nirukti, Hetu, Samprapti, types and Sadhyasadhyatwa of 'Raktapitta' Vyadhi.
- राजयक्ष्मा व्याधी निदानपंचकासहित वर्णन करून त्यातील प्रयोगशालेय परीक्षणे लिहा.
Write in details the Nidanpanchaka of 'Rajayakshma' Vyadhi and describe laboratory investigations in it.
- विषमज्वर व्याधीचे हेतु, संप्राप्ति, लक्षणे व प्रकार सविस्तर वर्णन करा.
Write in details Hetu, Samprapti, Lakshanas and types of 'Vishamajwara'.
- उन्माद व्याधीचे निदानपंचक सविस्तर वर्णन करा.
Write in details the Nidanpanchaka of 'Unmad' Vyadhi.

ॐॐॐ

[Total No. of Pages : 3

03323B

Second B.A.M.S. (2010) / Third B.A.M.S. (2012)
Examination, Summer - 2021
ROGA NIDAN - II
(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/Old/New
Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All** questions are **compulsory**.
  - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six) :

a) हिक्का व्याधी प्रकार लिहा.

Write types of Hikka Vyadhi.

b) शोध व्याधी-हेतु व भेद लिहा.

Write Hetu and types of Shodha Vyadhi.

c) कुष्ठ व विसर्प भेद स्पष्ट करा.

Write difference between Kushtha and Visarpa.

N - 8038

P.T.O.

MUHS Theory Exam: SUMMER 2020 (Block & Supervisor Chart)
Centre:-P. D.E. A's, College of Ayurved & Research Centre, Akurdi, Pune - 411 044.
Session: - Morning Day: -Sunday Date: - 29/11/2020

Block No.	Examination	Subject	Subject Code & Timing	Seat No.	Total	Ex. No.	Supervisor
1	I BAMS 2017	Kriya Sharir II	03135B 10.00 to 01.00	53287-53320	30	53294, 53304, 53306, 53315	Dr. Singh S.R.
2	I BAMS 2017	Kriya Sharir II	03135B 10.00 to 01.00	53321-53341	21	-	Dr. Shinde S.S.
	I BAMS 2012	Kriya Sharir II	03135B 10.00 to 01.00	50210 -50215	5	50214	

Total- 56

Reliever – Dr. Phadke J.J.

03323B

- d) आमवात, वातरक्त भेद स्पष्ट करा.

Write difference between Aamvata and Vatrakta.

- e) प्रमेह व्याधी दोष दुष्य संग्रह लिहा.

Write Dosh dushya sangraha of Prameha Vyadhi.

- f) रक्तपित्त व्याधी व्याख्या व प्रकार लिहा.

Write definition and type of 'Raktpitta Vyadhi'.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- a) हृद्रोग व्याख्या, संप्राप्ती व सामान्य लक्षणे वर्णन करा.

Write definition, samprapti and samanya lakshana of Hridroga.

- b) 'संधीशूल' आयुर्वेद व अर्वाचीननुसार व्यवच्छेद करा.

Differentiate 'sandhishool' according to Ayurved and modern science.

- c) कुष्ठ व्याधीचे दुष्य व महाकुष्ठाचे प्रकार लिहा.

Write Dushya of Kushtha vyadhi and types of Mahakushtha vyadhi.

- d) रूद्धपथकामला हेतु, संप्राप्ती व लक्षण लिहा.

Write hetu, samprapti and lakshana of Ruddhpath Kamala.

- e) प्रवाहिका व ग्रहणी व्याधी व्यवच्छेद करा.

Differentiate Pravahika and Grahini vyadhi.

- f) मूत्राघात आणि मूत्रकृच्छ व्याधी व्यवच्छेद करा.

Differentiate Mutraghata and Mutrakrichha vyadhi.

- g) परिणामशूल व्याधी हेतु व लक्षणे लिहा.

Write Hetu and lakshan of Parinamshool vyadhi.

MUHS Theory Exam: SUMMER 2020 (Block & Supervisor Chart)
Centre:-P. D.E. A's, College of Ayurved & Research Centre, Akurdi, Pune - 411 044.
Session: - Morning Day: -Friday Date: - 27/11/2020

Block No.	Examination	Subject	Subject Code & Timing	Seat No.	Total	Ex. No.	Supervisor
1	I BAMS 2017	Kriya Sharir I	03135A 10.00 to 01.00	53287-53320	30	53294, 53304, 53306, 53315	Dr. Shinde
2	I BAMS 2017	Kriya Sharir I	03135A 10.00 to 01.00	53321-53341	21	-	Dr. Naik
	I BAMS 2012	Kriya Sharir I	03135A 10.00 to 01.00	50210 -50215	5	50214	

Total- 56

Reliever – Dr.- Firke

03323B

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) जलोदर व्याधीचे निदानपंचक वर्णन करून तत्संबंधी रूग्णपरीक्षण व उदरगत जलाचे प्रयोगशालेय परीक्षण लिहा.

Write Nidanpanchak and clinical examination of Jalodar Vyadhi and describe ascitic fluid examination.

- b) गृध्रसी व्याधीचे हेतु, संप्राप्ती व भेदानुसार लक्षणे लिहून रूग्ण परीक्षण वर्णन करा.

Explain lakshanas according to hetu, samprapti, types and clinical examination of Ghridrasi Vyadhi

- c) 'कास व्याधी' निदानपंचक वर्णन करून रूग्णपरीक्षण व प्रयोगशालेय परीक्षण वर्णन करा.

Write Nidanpanchak, clinical examination and laboratory examination of 'Kasa Vyadhi'.

- d) पांडुव्याधीचे निदानपंचक वर्णन करून अर्वाचीननुसार भेद व प्रयोगशालेय परीक्षण लिहा.

Write Nidanpanchak of panduvyadhi and also explain its types and laboratory examination according to modern aspect.

MUHS Theory Exam: SUMMER 2020 (Block & Supervisor Chart)
 Centre:- P. D.E. A's, College of Ayurved & Research Centre, Akurdi, Pune - 411 044.
 Session: - Evening Day: -Thursday Date: - 26/11/2020

Block No.	Examination	Subject	Subject Code & Timing	Seat No.	Total	Ex. No.	Supervisor
1	III BAMS 2017	Swastha Vritta II	03324B 2.30 to 5.30 pm	62153-62182	30	-	Dr. Sangore
2	III BAMS 2017	Swastha Vritta II	03324B 2.30 to 5.30 pm	62183-62189 & 64778-64782	12	-	Dr. Bhor
	III BAMS 2012	Swastha Vritta II	03324B 2.30 to 5.30 pm	50954-50998	4	50995	

Total- 46

Reliever - Dr. Mane

[Total No. of Pages : 3

03323A

Second B.A.M.S. (2010)/(2017)/Third B.A.M.S. (2012)
Examination, Summer - 2021
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - I
(Third BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All** questions are **compulsory**.
  - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुतरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) दोषांचे 'कोष्ठानुन शाखागमन' कारणे लिहा.
Write causes of dosha from 'Koshtha to Shakhagaman'.
- b) आमाची व्याख्या व सामान्य लक्षणे.
Write definition and samanya lakshana of Aama.
- c) 'शॉक' वर्णन करा.
Explain Shock.
- d) साध्यसाध्यत्व - प्रकार व महत्त्व.
Types and importance of Sadhyasadhyatwa.

N - 8037

- e) पित्तप्रकोपक लक्षणे.
- f) नैसर्गिक व अभ्यासजन्य व्यर्थीशमत्त्व.

- Q.2
- a) व्याधी व लक्षणे
  - b) c/d injury & Adaptation
  - c) साधविद्येच्या
  - d) साधविद्येच्या परिणामा
  - e) CT & MRI
  - f) अशिर-आयुष्यवृद्धी
  - g) रानवे रोगाचे लक्षण

- Q.3
- a) लक्षणात्मक
  - b) व्याधीशमत्त्व
  - c) संप्रतिपत्ती व संप्रतिपत्ती
  - d) मज्जावैद्यकीय परीक्षा
  - e) रोगात्मक व प्रत्यक्ष

P.T.O.

03323A

e) पित्तप्रकोपक लक्षणो.

Pittaprakopak Lakshanas.

f) नैसर्गिक व अभ्यासज व्याधीक्षमत्व भेद वर्णन करा.

Explain difference between natural and artificial immunity.

2. लघूत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) व्याधी व लक्षण भेद स्पष्ट करा.

Write difference between vyadhi and lakshana.

b) 'सेल इंज्युरी' व 'सेल अॅडाप्टेशन' वर्णन करा.

Explain cell injury and cell adaptation.

c) सप्तविध व्याधी वर्णन करा.

Describe saptavidha vyadhi.

d) अष्टविध परीक्षा.

Ashtavidha pariksha

e) सी.टी. स्कॅन व एम. आर. आय. संक्षेप वर्णन करा.

Describe CT-scan and M.R.I in short.

f) अरिष्ट-व्याख्या, प्रकार व महत्त्व लिहा.

Write definition, types and importance of Arishta.

g) रक्तवह स्रोतस-मूलस्थान, दुष्टीहेतु दुष्टी लक्षणे वर्णन करा.

Describe Mulsthan, Dushtihetu, Dusti lakshana of Raktavaha Shrotas.

03323A

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

a) षट्क्रियाकाल व त्याचे महत्त्व विस्ताराने लिहा.

Describe Shatkriyakala and its importance.

b) 'व्याधीक्षमत्व' वर्णन विस्तृतपणे लिहा.

Describe in detail 'Vyadhikshmatva'

c) संप्राप्ती व्याख्या, पर्याय नाव, प्रकार व महत्त्व स्पष्ट करून संप्राप्ती घटक वर्णन करा.

Explain definition, synonyms, types and importance of samprapti and also describe samprapti ghataka.

d) मज्जावह स्रोतस-मूलस्थान, दुष्टीहेतु, दुष्टी लक्षणे सांगून या स्रोतसाचे रूग्णपरीक्षण व प्रयोगशाळेय परीक्षण स्पष्ट करा.

Write Mulsthan, Dushtihetu, Dushti, Lakshana of Majjavaha srotas with its clinical and laboratory examination methods.

[Total No. of Pages : 2

03323A

Second B.A.M.S. (2010)/(2017)Third B.A.M.S. (2012)
Examination, Winter - 2022
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - I

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All** questions are **compulsory**.
  - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच): [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six):

- a) रक्त वृद्धी लक्षणे लिहा.
Write Rakta Vriddhi Lakshana.
- b) मल प्रदोषज विकार लिहा.
Write Mala Pradoshaja Vikara.
- c) टीपा लिहा - दोषांची कोष्ठगती.
Write a note on Koshtagati of Dosha.
- d) टीप लिहा - अष्टौमहागद.
Write a note on Ashta mahagada.
- e) अरीष्ट प्रकार लिहा.
Write types of Arishta.
- f) टीप लिहा - सन्निकृष्ट हेतु.
Write a note on Sannikrishta Hetu.

N - 1437

P.T.O.

Q.1
0) रक्त वृद्धि अहण

1) मलप्रयोग विचार

2) दोषांची कोळाती

3) अक्षयमहागद

4) प्ररिष्ट

5) सन्निकृष्ट हेतु

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा):

Short answer question (any six out of seven):

- दोषपाक - धातुपाक लक्षणे लिहा.
Write Dosha Paka - Dhatu Paka Lakshana.
- टीप लिहा - सुश्रुतोक्त सप्तविध व्याधी.
Write a note on Sushrutokta Saptavidha Vyadhi.
- थ्रोम्बोसिस व इम्बोलिझम व्याख्या लिहून त्यामधील भेद वर्णन करा.
Write definition of Thrombosis and embolism, explain difference between them.
- संप्राप्ती प्रकार सोदाहरण वर्णन करा.
Write types of Samprapti with examples.
- उपशय व्याख्या व प्रकार लिहा.
Write definition and types of Upashaya.
- इन्फ्लामेशन व्याख्या, लक्षणे व प्रकार लिहा.
Write definition, signs and types of Inflammation.
- व्याधिकक्षमत्व व्याख्या लिहून व्याधिकक्षम व अव्याधिकक्षम शरीराची लक्षणे लिहा.
Write definition of Vyadhikshamatva and describe Lakshanas of Vyadhikshama and Avyadhikshama Sharira.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four):

- अस्थिवह स्रोतोदुष्टी हेतु व स्रोतोदुष्टी लक्षणे लिहून संधी परीक्षण पद्धती सविस्तर वर्णन करा.
Write Asthivaha Srotodushti Hetu and Srotodushti Lakshana, explain methods of clinical examination of Sandhi (Joint).
- रूप व्याख्या प्रकार लिहून रूप ज्ञानाचे महत्व सविस्तर वर्णन करा.
Define Rupa, write types of Rupa and explain importance of Rupa knowledge.
- आम व्याख्या, स्वरूप, लक्षणे लिहून अग्निदुष्टी हेतु व प्रकार सविस्तर वर्णन करा.
Write definition, nature, Lakshana of Ama and explain causes and types of Agnidushti.
- आतुरबल परीक्षणार्थ चरकोक्त दशविध परीक्षा सविस्तर वर्णन करा.
Describe Dashvidha Pareeksha for Aturbala parikshana given by Charaka.

ॐॐॐ

[Total No. of Pages : 2

03323B

Second B.A.M.S. (2010/2017) Third B.A.M.S. (2012)
Examination, Winter - 2022
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - II

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All** questions are **compulsory**.
  - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) **Use** a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच):

[5 × 3 = 15]

Short answer question (**any five** out of six):

- a) प्रमेह व्याधीचे हेतू लिहा.
Write Hetu of Prameha Vyadhi.
- b) वातरक्त व्याधी संप्राप्ती वर्णन करा.
Describe Samprapti of Vatrakta Vyadhi.
- c) श्वास व्याधीचे हेतू व भेद लिहा.
Write Hetu and types of Shwasa.
- d) ज्वरमोक्षाची लक्षणे लिहा.
Write Jwara Moksha Lakshan.
- e) आम्लपित्त हेतू व प्रकार लिहा.
Write Hetu and types of Amlapitta.
- f) विडाल टेस्ट लिहा व त्याचे महत्व लिहा.
Write Widal test with its importance.

N - 1438

P.T.O.

प्रमेह हेतू

ब) वालरुक्ता संप्राप्ती

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा):

03323B

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven):

- a) मदात्ययाच्या अवस्था वर्णन करा.
Describe various stages of Madatyaya.
- b) मूर्च्छा व सन्यास यातील फरक लिहा.
Elaborate the difference between murcha and sanyas.
- c) पांडू हेतू, संप्राप्ती व भेद लिहा.
Write Hetu, Samprapti and types of Pandu.
- d) कास व्याधीचे पूर्वरूप व प्रकार लिहा.
Write Purvrupa and types of Kasa Vyadhi.
- e) सरक्त श्ठीवन या लक्षणाचे व्याधी व्यवच्छेद लिहा.
Explain the differential diagnosis of Sarakta Shthivan Lakshan.
- f) अपस्मार व्याधी संप्राप्ती वर्णन करा.
Explain samprapti of Apasmar Vyadhi.
- g) संधीगत वाताच्या रुग्णाचे संधीपरीक्षण लिहा.
Write clinical examination of joints of Sandhigata Vata patient.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

[3 × 15 = 45]

Long answer questions (any three out of four):

- a) राजयक्ष्मा व्याधीचे-हेतू, रूप व संप्राप्तीनुसार प्रकार वर्णन करून विविध प्रयोगशालेय परीक्षणेचे महत्व लिहा.
Write the types of Rajyakshma Vyadhi according to Hetu, Rupa and Samprapti and explain the importance of Laboratory Investigations in Rajyakshma Vyadhi.
- b) रक्तपित्ताचे निदानपंचक लिहून प्रयोगशालेय परीक्षणे लिहा.
Write nidanpanchaka and laboratory investigations of Raktapitta.
- c) वातव्याधी सांगून पक्षवध व्याधी संप्राप्ती सविस्तर लिहून रुग्णपरीक्षण लिहा.
Explain Vatvyadhi and write details Samprapti and Rugnparikshan of Pakshavadha Vyadhi.
- d) ग्रहणीचे निदानपंचक लिहा. अतिसार व ग्रहणी यातील फरक लिहून पुरीष परीक्षण लिहा.
Describe nidanpanchak of grahani. Write difference between Atisar and Grahani and write Purisha Parikshan.

ॐॐॐॐ

Second/Third B.A.M.S. (2010)/(2012) Examination, Phase - II
Summer - 2022
ROGA NIDAN - II

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
  - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answerbook for all sections

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six) :
  - a) उदर व्याधीची पूर्वरूपे लिहा.
Write the purvarupas of disease Udara.
  - b) कास व्याधीची सामान्य संप्राप्ति लिहा.
Write the Samanya Samprapti of Kasa Vyadhi.
  - c) अर्दित व्याधीची लक्षणे व रुग्णालयीन परीक्षण लिहा.
Write the lakshanas of Ardita Vyadhi and its clinical examination.
  - d) कुष्ठ व्याधीचा सप्तकोद्रव्य संग्रह लिहा.
Write Saptakodravya Sangraha of Kushtha Vyadhi.
  - e) हृत्शूल (Angina Pectoris) व्याधीची लक्षणे लिहा.
Write lakshanas of Hritshula (Angina Pectoris) vyadhi.
  - f) पाण्डु व्याधीची लक्षणे व यांत करावयाची प्रयोगशालीय परीक्षणे लिहा.
Write lakshana of Pandu and laboratory investigation in Pandu.

03323B

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- अम्लपित्त व्याधीचे हेतू, प्रकार व लक्षणे लिहा.
Write Hetu, types and lakshanas of Amlapitta Vyadhi.
- तमकश्वास - संप्राप्ति व लक्षणे लिहा.
Write Samprapti and Lakshanas of Tamakshwasa.
- उदरशूल लक्षणाचे व्यवच्छेदक निदान लिहा.
Write differential diagnosis of Udarshoola lakshana.
- अपस्मार व उन्माद व्याधीतील फरक स्पष्ट करा.
Write difference between Apasmara and Unmada Vyadhi.
- राजयक्ष्मा व्याधीचे लक्षणानुसार प्रकार वर्णन करा.
Write types of Rajyakshma according to lakshana.
- आमवात व्याधीचे हेतू व लक्षणे लिहून प्रयोगशालेय परीक्षणे लिहा.
Write hetu, lakshanas and laboratory investigations of Amavata Vyadhi.
- कामला व्याधीत करावयाची प्रयोगशालेय परीक्षणे वर्णन करा.
Write laboratory investigation in kamala Vyadhi.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न : (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- आमवात व्याधी निदानपंचकाद्वारे वर्णन करा.
Write about Amavata according to Nidan panchak.
- प्रमेह व्याधीचे हेतू, प्रकार, संप्राप्ति व साध्यासाध्यत्व लिहा. यात करावयाची प्रयोगशालेय परीक्षणे लिहा.
Write hetu, prakar, samprapti and Sadhyasadhyatwa of Prameha Vyadhi.
Write about laboratory investigation in Prameha.
- अतिसार व्याधीचे हेतू, संप्राप्ति, प्रकार, लक्षण व उपद्रव सविस्तर लिहा.
Write hetu, samprapti, types, lakshanas and upadrava of Atisara Vyadhi in details.
- ग्रहणी रोगाचे निदानपंचकासह वर्णन करा.
Describe Grahani Vyadhi according to Nidanpanchaka.

ॐॐॐ

[Total No. of Pages : 2

03323A

**Second B.A.M.S. (2010/2017)/Third B.A.M.S. (2012) Examination,
Summer - 2023 (Phase - III)
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - I**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **black ball point pen only.**
  - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks.**
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (any **five** out of **six**) :

- a) रक्तवह खोतस दृष्टि हेतू लिहा.
Write Raktavaha Strotas Dushti Hetu.
- b) सामवायु लक्षण लिहा.
Write lakshan of Saamavayu.
- c) इस्चीमिया थोडक्यात लिहा.
Write short note on Ischemia.
- d) धातुपाक स्पष्ट करा.
Write note on Dhatupaka.
- e) बिनाइन आणि मॅलिग्नंट ट्युमर मधील भेद लिहा.
Write difference between Benign & Malignant tumour.
- f) मायक्रो न्यूट्रिएंट्स आणि मॅक्रो न्यूट्रिएंट्स वर टीप लिहा.
Write a short note on Micronutrients and Macronutrients.

N - 1064

P.T.O

03323A

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- बॅक्टेरिया वर्गीकरण सविस्तर लिहा.
Write about classification of bacteria.
- स्तोतोदुष्टी आणि खवैगुण्य यांतील फरक स्पष्ट करा.
Write the difference between Strotodushti & Khavaigunya.
- दोष धातु आश्रयाश्रयी भाव स्पष्ट करा.
Write Ashrayashrayi bhava of dosha and dhatu.
- व्याधीक्षमत्व स्पष्ट करून वर्गीकरण लिहा.
Write the concept of Vyadhikshamatva and explain classification.
- ओजदुष्टी व्याख्या व प्रकार लिहा.
Write definition and types of Ojodushti.
- व्याधी घटक वर्णन करा.
Write about Vyadhi ghatak.
- अष्टौनिन्दित संकल्पना स्पष्ट करा.
Write the concept of Ashtaunindit.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- निदानपंचक सविस्तर वर्णन करा.
Write Nidanapanchak in detail.
- दशविध परीक्ष्यभाव सविस्तर वर्णन करा.
Write Dashavidha Parikshyabhav in detail.
- अनुक्तव्याधी संकल्पना लिहून सोदाहरण महत्व स्पष्ट करा.
Write concept of Anukta Vyadhi & Explain with examples.
- रोगीपरीक्षा सविस्तर लिहा.
Write Rogipariksha in detail.

□□□

[Total No. of Pages : 2]

03323B

Second B.A.M.S. (2010)/(2017)/Third B.A.M.S. (2012) Examination,
Summer - 2023 (Phase - III)
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - II

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **black** ball point pen only.
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All** questions are **compulsory**.
  - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) पांडु पूर्वरूपे लिहा.
Write Purvarupa of Pandu.
- b) औपसर्गजन्य व्याधी हेतू लिहा.
Write hetu of Upasargajanya Vyadhi (Communicable disease).
- c) ग्रहणी व्याधी साध्यासाध्यत्व लिहा.
Write Sadhyasadhyatwa of Grahani Vyadhi.
- d) अपस्मार संप्राप्ति लिहा.
Write samprapti of Apasmara.
- e) एस.एल.आर. टेस्ट परीक्षण.
S.L.R. Test examination.
- f) विसुचिका लक्षणे लिहा.
Write lakshana of Visuchika.

N - 1065

P.T.O.

03323B

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- एकादश रूप राजयक्ष्मा लक्षणे लिहा.
Write lakshana of Ekadasha rupa rajayakshma.
- विषमज्वर हेतु, संप्राप्ति व प्रकार लिहा.
Write hetu, samprapti and types of Vishama Jwara.
- कुष्ठ हेतु, पूर्वरूप व दोषदूष्य संग्रह लिहा.
Write hetu, purvarupa and dosha dushya sangraha of Kushtha.
- प्लीहावृद्धीची कारणे लिहा.
Write causes of Splenomegaly.
- हृद्रोग लक्षणे व त्यातील अर्वाचीन परीक्षणे लिहा.
Write lakshana and modern investigations of hridroga.
- अर्दित हेतु व लक्षणे लिहा.
Write hetu and lakshana of Ardita.
- रूद्धपथ कामला लक्षणे व प्रयोगशालेय परीक्षणे लिहा.
Write lakshana and laboratory investigations of Ruddhapatha Kamala.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- उदरवृद्धी लक्षणाचे व्यवच्छेदक निदान लिहा.
Describe Vyavachhedaka nidana of Udarvridhi lakshana.
- प्रमेह हेतु, संप्राप्ति, पूर्वरूप, रूप लिहून मधुमेह संप्राप्ति व त्यामध्ये केली जाणारी प्रयोगशालेय परीक्षणे लिहा.
Write hetu, samprapti, purvarupa, rupa of prameha. Also describe samprapti and laboratory investigations of Madhumeha.
- कास व्याधी निदान पंचकाद्वारे वर्णन करा.
Describe Kasa Vyadhi according to Nidan panchak.
- संधिशूल लक्षणाचे व्यवच्छेदक निदान लिहून संधिगतवात संप्राप्ति व संधि परीक्षण लिहा.
Write Vyavachhedaka nidana of lakshana sandhishoola and describe samprapti of Sandhigataavata and examination of joints.

[Total No. of Pages : 2

03323B

Second B.A.M.S. (2010)/(2017)/Third B.A.M.S. (2012) Examination,
Summer - 2023 (Phase - III)
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - II

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **black ball point pen only.**
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks.**
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) पांडु पूर्वरूपे लिहा.

Write Purvarupa of Pandu.

- b) औपसर्गजन्य व्याधी हेतू लिहा.

Write hetu of Upasargajanya Vyadhi (Communicable disease).

- c) ग्रहणी व्याधी साध्यासाध्यत्व लिहा.

Write Sadhyasadhyatwa of Grahani Vyadhi.

- d) अपस्मार संप्राप्ति लिहा.

Write samprapti of Apasmara.

- e) एस.एल.आर. टेस्ट परीक्षण.

S.L.R. Test examination.

- f) विसुचिका लक्षण लिहा.

Write lakshana of Visuchika.

Q. 2

a) एकाग्रशीलता (Concentration)

b) विषमता (Dissimilarity)

c) कृष्ण-वर्ण व कृष्ण-वर्ण व कृष्ण-वर्ण

d) निरुद्धता (Inhibition)

e) एकाग्रता (Concentration) व अवधान (Attention)

f) आध्यात्मिक (Spiritual)

g) कृष्ण-वर्ण व कृष्ण-वर्ण व कृष्ण-वर्ण

Q. 3

a) अग्रशीलता - D.D.

b) अग्रशीलता - D.D.

c) अग्रशीलता

d) अग्रशीलता - D.D.

N - 1065

P.T.O.

03323B

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- a) एकादश रूप राजयक्ष्मा लक्षणे लिहा.
Write lakshana of Ekadasha rupa rajayakshma.
- b) विषमज्वर हेतु, संप्राप्ति व प्रकार लिहा.
Write hetu, samprapti and types of Vishama Jwara.
- c) कुष्ठ हेतु, पूर्वरूप व दोषदुष्य संग्रह लिहा.
Write hetu, purvarupa and dosha dushya sangraha of Kushtha.
- d) प्लीहावृद्धीची कारणे लिहा.
Write causes of Splenomegaly.
- e) हृद्रोग लक्षणे व त्यातील अर्वाचीन परीक्षणे लिहा.
Write lakshana and modern investigations of hridroga.
- f) अर्दित हेतु व लक्षणे लिहा.
Write hetu and lakshana of Ardita.
- g) रुद्धपथ कामला लक्षणे व प्रयोगशालेय परीक्षणे लिहा.
Write lakshana and laboratory investigations of Ruddhapatha Kamala.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- a) उदरवृद्धी लक्षणाचे व्यवच्छेदक निदान लिहा.
Describe Vyavachhedaka nidan of Udarvridhi lakshana.
- b) प्रमेह हेतु, संप्राप्ति, पूर्वरूप, रूप लिहून मधुमेह संप्राप्ति व त्यामध्ये केली जाणारी प्रयोगशालेय परीक्षणे लिहा.
Write hetu, samprapti, purvarupa, rupa of prameha. Also describe samprapti and laboratory investigations of Madhumeha.
- c) कास व्याधी निदान पंचकाद्वारे वर्णन करा.
Describe Kasa Vyadhi according to Nidan panchak.
- d) संधिशूल लक्षणाचे व्यवच्छेदक निदान लिहून संधिगतवात संप्राप्ति व संधि परीक्षण लिहा.
Write Vyavachhedaka nidana of lakshana sandhishoola and describe samprapti of Sandhigatavata and examination of joints.

[Total No. of Pages : 2

03323A

**Second/Third B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination,
Winter - 2023 (Phase - II)
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - I**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **black** ball point pen only.
  - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six) :
- a) मेद धातूचे कर्म, क्षय व वृद्धि लक्षणे लिहा.
Write Karma, Kshaya and Vriddhi lakshanas of Medadhatu.
  - b) दोषपाक लिहा.
Write Doshapaka
  - c) सुश्रुतोक्त औपसर्गिक व्याधी हेतू व विकार लिहा.
Write Aupasargic Vyadhi hetu and vicar according to Sushruta.
  - d) रोगमार्ग लिहा.
Write Rogamaraga.
  - e) जिह्वा परिक्षण
Write about examination of tongue.
  - f) उपद्रव-व्याख्या व प्रकार लिहा.
Upadrav - definition and types.

N-5032

P.T.O

03323A

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- आम-व्याख्या, सामान्य लक्षणे व स्वरूप लिहा.
Write definition, Samanya lakshana and Swarup of Ama.
- सामान्य अर्बुद व कर्कटार्बुद यातील भेद लिहा.
Write difference between benign and malignant tumors.
- साध्यासाध्यत्व - प्रकार व महत्त्व लिहा.
Write types and importance of Sadhyaasadhyatva.
- सामान्य स्रोतोदुष्टी लक्षणे सविस्तर लिहा.
Write Samanya Srotodushti lakshana in details.
- व्याभीचारी हेतू सोदाहरण वर्णन करा.
Write about Vyabhichari hetu with example.
- वात प्रकोपाचे हेतू व लक्षणे लिहा.
Write hetu and lakshanas of Vataprakopa.
- रोगनिदानातील प्रयोगशालीय परिक्षणांचे महत्त्व थोडक्यात लिहा.
Write importance of laboratory investigation in Rognidan.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- व्याधीक्षमत्व सविस्तर वर्णन करा.
Write about Vyadhikshamatwa in details.
- संप्राप्ति व्याख्या, प्रकार व महत्त्व वर्णन करा.
Write definition, types and importance of Samprapti.
- अन्नवह स्रोतस - मूलस्थान, दुष्टिहेतू, दुष्टिलक्षणे लिहून त्यात करावयाची परीक्षणे सविस्तर लिहा.
Write the moolsthana, dushti hetu, dushti lakshanas of Annavaha srotas and write investigations in detail.
- योगरत्नाकरोक्त अष्टविध परीक्षा सविस्तर लिहा.
Describe Yogaratnakarokta Ashtavidha Pariksha in detail.

ॐॐॐ

[Total No. of Pages : 2]

03323B

Second/Third B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination,
Winter - 2023 (Phase - II)
ROGANIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - II

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **black** ball point pen only.
  - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use common answer book for all section.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) :

Short answer question (any five out of six) :

[5 × 3 = 15]

- a) प्रमेह व्याधीचे पूर्वरूपे लिहा.
Write Purvarupa of Prameha Vyadhi.
- b) षड्रूप राजयक्ष्म्याची लक्षणे लिहा.
Write Shadarupa Lakshanas of Rajyakshama.
- c) अतिसार व्याधीची पूर्वरूपे व प्रकार लिहा.
Write Purvarupa and types of Atisara Vyadhi.
- d) आयुर्वेदानुसार कृमीचे प्रकार लिहा.
Write types of Krimi according to Ayurveda.
- e) गृध्रसी व्याधीची लक्षणे व रुग्णालयीन परीक्षण लिहा.
Write Lakshanas and clinical examination of Grudhrasi Vyadhi.
- f) शितपित्त व्याधीचे हेतु व संप्राप्ति लिहा.
Write hetu and samprapti of Shitapitta Vyadhi.

N - 5033

P.T.O

03323B

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- विषमज्वर व्याधीचे हेतु, प्रकार व लक्षणे वर्णन करा.
Describe hetu, types and lakshanas of Vishamjwara Vyadhi.
- मुत्राघाताचे प्रकार थोडक्यात लिहा.
Write types of Mutraghata in brief.
- पक्षवध व्याधीची संप्राप्ति व रुग्णालयीन परीक्षण पद्धति लिहा.
Write Samprapti and clinical examination methods of Pakshwadha Vyadhi.
- “दाह” व्याधीचे हेतू व सामान्य लक्षणे लिहा.
Write hetu and Samanya Lakshanas of Daha Vyadhi.
- उदर व्याधीचे हेतु, अवस्था व अवस्थानुरूप लक्षणे वर्णन करा.
Describe hetus, Awastha and lakshanas according to Awastha.
- आमवात व्याधीचे हेतू, लक्षणे व प्रयोगशालेय परीक्षणे लिहा.
Write hetu, lakshanas and laboratory investigations of Amavata Vyadhi.
- रक्तपित्त व्याधीचे प्रकारानुरूप लक्षणे आणि साध्यासाध्यत्व लिहा.
Write Lakshanas and Sadhyasadhyatwa according to types of Raktapitta Vyadhi.

SECTION - “B” (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- पांडू व्याधीचे निदानपंचक सविस्तर वर्णन करून प्रयोगशालेय परीक्षणे लिहा.
Write in details Nidanpanchaka of Pandu Vyadhi and its Laboratory investigations.
- कुष्ठ व्याधीचे निदान, पूर्वरूप, संप्राप्ति वर्णन करून त्याचे प्रकार विस्ताराने लिहा.
By describing nidana, Purvarupa, Samprapti of Kushta vyadhi in detail
- श्वास व्याधीचे हेतू, संप्राप्ति व प्रकार सांगून तमकश्वासाची वेगावस्था वर्णन करा.
Write hetu, Samprapti and types of Swasa Vyadhi and describe Vegavastha of Tamakshwasa.
- संधिशूल लक्षणाचे व्यवच्छेदक निदान लिहून त्यामध्ये निदानासाठी केली जाणारी रुग्णालयीन व प्रयोगशालेय परीक्षणे लिहा.
Write differential diagnosis of Sandhishoola lakshana and write down clinical and laboratory examinations for its Nidana.

ॐ ॐ ॐ

[Total No. of Pages : 2

03205A

Second B.A.M.S. (2021) Examination, Winter - 2024 Phase - III

ROG NIDAN EVAM VIKRUTI VIGYAN - I

Total Duration : Section A+B = 3 Hours

Section B Marks : 80

SECTION - B

- Instructions :**
- 1) Use black ball point pen only.
  - 2) Do not write anything on the blank portion of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) All questions are compulsory.
  - 4) The number to the right indicates full marks.
  - 5) Draw diagrams wherever necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover the entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for section B.

2. लघुत्तरी प्रश्न :

[8 × 5 = 40]

- a) पूर्वरूप व्याख्या प्रकार सविस्तर वर्णन करा.
Define Purvarupa & explain its types.
- b) बॅक्टेरिया व व्हायरस मधील फरक स्पष्ट करा.
Differentiate between Bacteria & Virus.
- c) व्याधीबल परीक्षा सविस्तर वर्णन करा.
Explain in detail Vyadhibala Pareeksha.
- d) सेल्यूलर अडाप्टेशन व्याख्या लिहा.
Define cellular adaptation.
- e) स्थानसंश्रयाचे व्याधीउत्पत्ती मध्ये महत्व स्पष्ट करा.
Write down importance of sthanasamshraa in Vyadhi utpatti (Generation of Disease).

N - 5057

P.T.O

03205A

- f) शुक्रवह स्त्रोतस दुष्टी सामान्य हेतू व लक्षणे सुसूत्र लिहा.

Explain in shukravaha srotas dusti samanya Hetu & Lakshana with sutra.

- g) आम - व्याख्या, सामवायू व निराम वायू लक्षणे वर्णन करा.

Define Aam, explain lakshanas of samvayu & Niram vayu.

- h) दोषगती वर्णन करून व्याधी साध्यासाध्यत्व मध्ये दोषगती महत्व स्पष्ट करा.

Describe three types (Trividha) of Dashagati and explain its importance in vyadhi SadhyaAsadhyatwa?

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न :

[4 × 10 = 40]

- a) धातुपाक हेतु लक्षण समूह लिहून cell death चे प्रकार सविस्तर वर्णन करा.

Explain Dhatupaka lakshna (symptom) with Sutra & describe types of cell death in details.

- b) अष्टविध परीक्षा सविस्तर वर्णन करा.

Explain Asthavidha pariksha in details.

- c) आयुर्वेदानुसार व्याधिक्रमत्व व्याख्या लिहून प्रकार वर्णन करा. व विकार विघात भाव - अभाव चे व्याधिक्रमत्व मध्ये महत्व स्पष्ट करा.

Define vyadhikshamatva according to Ayurveda. Describe its types & write down importance of 'Vikar Vighata Bhav - Abhava in Vyadhikshamatva'.

- d) निदान पंचक लिहून संप्राप्ती व्याख्या, प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.

Write Nidan panchak define samprapti and Explain its types with example.

[Total No. of Pages : 2

03205B

Second B.A.M.S. (2021) Examination, Winter - 2024 Phase - III

ROG NIDAN EVAM VIKRUTI VIGYAN - II

Total Duration : Section A+B = 3 Hours

Section B Marks : 80

SECTION - B

- Instructions :**
- 1) Use black ball point pen only.
  - 2) Do not write anything on the blank portion of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) All questions are compulsory.
  - 4) The number to the right indicates full marks.
  - 5) Draw diagrams wherever necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover the entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for section B.

2. लघुत्तरी प्रश्न :

[8 × 5 = 40]

- a) शोथ व्यवच्छेदक निदान.
Differentiate diagnosis of Shotha.
- b) रूद्धपथ कामला संप्राप्ति.
Rudhapatha Kamla Samprapti.
- c) शितपित्त रोग संप्राप्ति व लक्षण.
Shitpitta Roga samprapti & lakshane.
- d) उदर व्याधीमध्ये केली जाणारी रूग्णालयीन परीक्षणे सविस्तर लिहा.
Describe clinical examination in details of Udar vyadhi.
- e) प्रमेह हेतू व प्रकार.
Prameha hetu & its types.
- f) संधीगत वात व अस्थिमज्जागत वात भेद.
Difference between Sandhigata vata & Astimajjagata vata.
- g) अतिसार संप्राप्ति व प्रकार लिहा.
Describe samprapti & types of Atisara.
- h) पॅन्क्रियाटायटीस निदान पद्धती लिहा.
Write diagnostic methods of Pancreatitis.

N - 5058

P.T.O

03205B

[4 × 10 = 40]

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न :

- a) ग्रहणी रोग निदान पंचक वर्णन करून संग्रह ग्रहणी विशिष्ट लक्षणे स्पष्ट करा.
Describe nidan panchak of Grahani Roga and explain vishishta lakshana of Sangraha Grahani.
- b) पांडू रोग हेतू, लक्षण, संप्राप्ती लिहून पांडू रोगी परीक्षा पद्धती वर्णन करा.
Write hetu, lakshana, samprapti of Pandu roga, Describe rogi pareeksha for Pandu roga.
- c) ज्वर रोग हेतू, लक्षण, संप्राप्ती व भेद वर्णन करून ज्वर रोगाचे रूग्ण परीक्षण पद्धती वर्णन करा.
Describe hetu, lakshana, samprapti & bheda of Jwara Roga. Explain methods of rogi pareeksha in Jwara Roga.
- d) पक्षाघात, संप्राप्ती, लक्षण, रोगी परीक्षण पद्धती सविस्तर वर्णन करा व रेडीओलॉजिकल तपासणी लिहा.
Explain Pakshaghata samprapti, lakshana & rogi pareekshana for Pakshaghata roga & write Radiological investigations.

SECOND B.A.M.S. (2021) EXAMINATIONS

ROG NIDAN EVAM VIKRUTI VIGYAN - II

Total Time : 3 Hrs.

Total Marks : 80

- Instructions :**
- 1) Use **black ball point pen only.**
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks.**
  - 5) Draw diagrams **wherever necessary.**
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. This format is a mere guideline. Questions from the syllabus can be asked in any paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus, as this format and distribution has been given only for the sake of placement.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION " B" (80 MARKS)

2. लघुत्तरी प्रश्न

(8 x 5 = 40)

- a) अर्दित संप्राप्ति व लक्षणे लिहा .
Write Samprapti and lakshanas of Ardit Vyadhi.
- b) कास संप्राप्ति व प्रकार वर्णन करा .
Write Samprapti and types of Kasa.
- c) अन्नद्रवशूल व परिणामशूल व्यवच्छेद लिहा .
Differentiate between Annadravashula and Parinamshula.
- d) रक्तपित्त संप्राप्ति व साध्यासाध्यत्व लिहा .
Write Raktapitta vyadhi samprapti and Sadhyasadhyatva.
- e) हृद्रोग संप्राप्ति, प्रकार व लक्षणे लिहा .
Write Samprapti, Prakar and Lakshana of Hridrog.
- f) मूत्राघात संप्राप्ति लिहून प्रकार वर्णन करा .
Write Samprapti and types of Mutraghat.
- g) विषमज्वर संप्राप्ति व प्रकार वर्णन करा .
Write Samprapti and types of Vishamjwara.
- h) शोथ हेतू, भेद व संप्राप्ति वर्णन करा .
Describe hetu, types and samprapti of shotha vyadhi.

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न

(4 x 10 = 40)

- a) प्रमेह व्याधीचे पूर्वरूप, संप्राप्ती, प्रकार, लक्षणे एवं परीक्षणे लिहा .
Write Poorvarupa, Samprapti, Types, Lakshana and examinations in Prameha vyadhi.
- b) कामला व्याधी हेतू, प्रकार, संप्राप्ति लिहून त्यामध्ये केली जाणारी प्रयोगशालीन परीक्षणे लिहा .
Write hetu, types, samprapti of Kamala vyadhi and laboratory investigations in it.
- c) कुष्ठ व्याधी हेतू, संप्राप्ति चरकाचार्यानुसार प्रकार लिहा .
Write hetu, samprapti and types of Kushta vyadhi according to Charakacharya.
- d) अतिसार, प्रवाहिका व ग्रहणी व्याधीची संप्राप्ति लिहून व्यवच्छेद करा .
Write Samprapti of Atisar, Pravahika and Grahani and differentiate between them.

17. दौर्बल्यात् देहधातुनां ज्वरो ..... अनुवर्तते । हे ..... यासाठी उपयुक्त आहे .
A) जीर्ण ज्वर C) धातुगतज्वर
B) विषमज्वर D) सामज्वर
It is for ..... disease.
A) Jirna Jwar C) Dhatugatjwar
B) Vishamjwar D) Samjwar
18. चिरकारी अम्लपित्त हे ..... असते .
A) साध्य C) याप्य
B) कृच्छ्रसाध्य D) असाध्य
Chirkari Aamlapitta is .....
A) Sadhya C) Yappa
B) Krucchrasadhy D) Asadhy
19. दोषोऽल्पहितसंभूतो ज्वरोत्सृष्टस्य वा पुनः । हे व्याधीबाबत सतय आहे .
A) विषमज्वर C) सन्निपात ज्वर
B) धातुगतज्वर D) आंत्रिकज्वर
दोषोऽल्पहितसंभूतो ज्वरोत्सृष्टस्य वा पुनः । It is true for..... this disease.
A) Vishamjwar C) Sannipatjwar
B) Dhatugatjwar D) Antrikjwar
20. शुक्पूर्णगलास्यता । कण्ठे कण्डु भोज्यानामवरोधश्च जायते । हे या व्याधीचे पूर्वरूप आहे .
A) कास C) राजयक्ष्मा
B) श्वास D) पाण्डु
शुक्पूर्णगलास्यता । कण्ठे कण्डु भोज्यानामवरोधश्च जायते । is Purvarupa of ..... disease.
A) Kasa C) Rajyakshma
B) Shwas D) Pandu
-

11. भुक्ते जीर्यति यच्छूलं तदेव .....

A) अन्नद्रवशूल

C) अन्नमक

B) परिणामशूल

D) विलम्बिका

भुक्ते जीर्यति यच्छूलं तदेव .....

A) Annadravashula

C) Alasaka

B) Parinamshula

D) Vilambika

12. कृतेऽप्यकृतसंज्ञः हे चरकाचार्यानी ..... अतिसारात् वर्णिलेले आहे .

A) वातज

C) कफज

B) पित्तज

D) रक्तज

कृतेऽप्यकृतसंज्ञः it is said by Charakacharya for following disease type .

A) Vataj

C) Kaphaj

B) Pittaj

D) Raktaj

13. अम्लपित्तामध्ये पित्ताचा रस ..... असतो .

A) अम्ल

C) कटु

B) मधुर

D) कषाय

In Amlapitta the Rasa of pitta is .....

A) Amla

C) Katu

B) Madhur

D) Kashay

14. चरकाचार्यानुसार ..... कासामध्ये पारावत इव कूजनम हे लक्षण असते .

A) वातज

C) क्षयज

B) पित्तज

D) क्षतज

According to Charak Paravat Eva Kajanam is symptom seen is ..... type of Kasa.

A) Vataj

C) Kshayaj

B) Pittaj

D) Kshataj

15. प्रवाहिका संप्राप्तिमध्ये प्रामुख्याने ..... व ..... दोन दोषांची विकृति असते .

A) वात व पित्त

C) कफ व पित्त

B) वात व कफ

D) वात व रक्त

In Samprapti of Pravahika ..... and ..... doshas get Vitiated.

A) Vata and Pitta

C) Kapha and Pitta

B) Vata and Kapha

D) Vata and Rakta

16. आसीनो लभते सौख्यमेवं चैवाभिनन्दति ..... हे या व्याधीबाबत सत्य आहे .

A) महाश्वास

C) तमकश्वास

B) उर्ध्वश्वास

D) क्षुद्रश्वास

आसीनो लभते सौख्यमेवं चैवाभिनन्दति ..... It is true for .....this disease.

A) Mahashwas

C) Tamakshwas

B) Urdvashwas

D) Kshudrashwas

5. भावप्रकाशभाष्ये फिरंग रोगाचे ..... प्रकार आहेत.
 A) २ C) ४
 B) ३ D) ५
 According to Bhavprakash types of Phirang are .....
 A) 2 C) 4
 B) 3 D) 5
6. .... हिककेलाच प्राणावरोधिनी हिकका म्हणतात.
 A) महाहिकका C) व्यपेताहिकका
 B) अन्नजाहिकका D) क्षुद्राहिकका
 .... Hikka is also termed as Pranavarodhini Hikka.
 A) Maha Hikka C) Vyapeta Hikka
 B) Annaja Hikka D) Kshudra Hikka
7. .... म्हणजेच अँबनॉर्मल डायलेटेशन ऑफ ब्रॉन्काय.
 A) न्युमोनिया C) ब्रॉयक्रिकटॅमीस
 B) ब्रॉयकायटिस D) ट्यूबरक्युलोसिस
 .... means abnormal dilatation of Bronchia.
 A) Pneumonia C) Bronchiectasis
 B) Bronchitis D) Tuberculosis
8. सुश्रुतानुसार दौहदजा छर्दी ही .....छर्दीचा प्रकार आहे.
 A) वातज C) आमज
 B) आगन्तुज D) कृमीज
 According to Sushrut Douhridyavaja Chhardi is type of ..... Chhardi.
 A) Vataj C) Aamaj
 B) Aagantuj D) Krimij
9. ट्रॅपानोमा पॅलिडम हा ..... व्याधीचा जंतु होय.
 A) सिफिलिस C) हिपॅटायटिस
 B) गनोरिया D) एड्स
 Trepanoma Pallidum is Parante causes.....
 A) Syphilis C) Hepatitis
 B) Gonorrhoea D) AIDS
10. दण्डालसक हा व्याधी ..... आहे.
 A) साध्य C) याप्य
 B) कृच्छ्रसाध्य D) असाध्य
 Danda-alsaka vyadhi is.....
 A) Sadhya C) Yapy
 B) Krucchrasadhy D) Asadhy

ROG NIDAN EVAM VIKRUTI VIGYAN - II

Total Duration : 3 Hrs.

SECTION - "A" (MCQ)

Section Marks : 20

- Instruction:** 1) Use **black** ball point pen only.
 2) **Each** question carries one mark.
 3) Rough work should be done only on the Blank Space provided on the question paper booklet. If the rough work done is found elsewhere other than the space provided on question paper or anywhere on answer book such an act will be treated as an attempt to resort to Unfair means.

Q.1. Multiple Choice Questions :

(20x1=20)

- अन्येद्युष्क ज्वर ..... धातूच्या आश्रित असतो.
 A) रस C) मांस
 B) रक्त D) मेद
 Anyadushka fever is ..... Dhatu Ashrit Jwar.
 A) Rasa C) Mansa
 B) Rakta D) Meda
- शूल हा ..... मार्गातील व्याधी आहे.
 A) बाह्य C) बाह्याभ्यंतर
 B) अभ्यंतर D) मध्यम
 Shool is .... Marg Vyadhi.
 A) Bahya C) Bhahyaabhyantar
 B) Abhyantar D) Madhyam
- चरकाचार्यानुसार कासाचे ..... प्रकार आहेत.
 A) २ C) ४
 B) ३ D) ५
 According to Charakacharya types of Kasa.....
 A) 2 B) 4
 B) 3 D) 5
- विट्संगमाध्मानथविपाको भविष्यतश्च पुरःसराणि । हे ..... व्याधीचे पुर्वरूप आहे.
 A) ग्रहणी C) विसूचिका
 B) अतिसार D) विलंबिका
 विट्संगमाध्मानथविपाको भविष्यतश्च पुरःसराणि । this is Purvarupa of ..... disease.
 A) Grahani C) Visuchika
 B) Atisar D) Vilambika

MAHARASHTRA UNIVERSITY OF HEALTH SCIENCES, NASHIK
SECOND B.A.M.S. (2021) EXAMINATIONS

ROG NIDAN EVAM VIKRUTI VIGYAN - II
Answer Key

Question No.	Answer Key	Answer detail
1.	C	Mansa
2.	B	Abhyantar
3.	D	5
4.	B	Atisar
5.	B	3
6.	C	Vyapeta Hikka
7.	C	Bronchiectasis
8.	B	Aagantuj
9.	A	Syphilis
10.	D	Asadhya
11.	B	Parinamshula
12.	C	Kaphaj
13.	A	Amla
14.	D	Kshataj
15.	B	Vata and Kapha
16.	C	Tamakshwas
17.	A	Jirna Jwar
18.	C	Yapya
19.	A	Vishamjwar
20.	A	Kasa

- 1) C 5) B 9) A 13) A 17) A
2) B 6) C 10) D 14) D 18) C
3) D 7) C 11) B 15) B 19) A
4) B 8) B 12) C 16) C 20) A

Controller of Examinations
Maharashtra University of Health Sciences
Mhasrul, Dindori Road, Nashik-422004